

כל המשפחה מחוברת סביב הדרך של אבא

מסרים מהדרך היום / גליון מס' 105 / פרשת אמור תשפ"ד

עיצוב ייחודי
להדפסה חסכונית
מומלץ להדפיס
ולחלק בעבודה ובקהילה

סעודה שלישית

השבוע למדנו בגמ':

דף ע"ה:

"אין להם זה על זה אלא תרעומת"

שכר אדם פועלים ואלו חזרו בהם, בגמרא השבוע נפסק שאינו יכול לתובעם לעבוד אצלו, ו"אין לו עליהם אלא תרעומת"

כלומר, זכותו לכעוס עליהם... ר' ישראל סלנטר למד מגמרא זו, שאדם אינו רשאי לכעוס על האחר ללא היתר, כן, גם בלב חובה על האדם לאהוב את חברו ולחוש אליו רגשות חיבה, ולא כעס ושנאה

מביתו של רבי צבי פסח פרנק, רבה של ירושלים, נעלם סכום כסף גדול, החשד נפל על יהודי שנהג להתארח בשבתות בביתו, כיון שמדובר היה בחשש מבוסס, פנו מקורבי הרב לאיש בדרישה שישביע את הכסף, הלה החזיר ומיהר להחזיר את הגניבה. בשבת, כשהאיש לא הופיע הודיע הרב לבני ביתו: "לא אגש לשולחן השבת עד שהאיש יבוא לסעוד איתנו כמדי שבת", והסביר: "מהרגע שהחזיר את הגניבה, אין לנו כל זכות להתעלם ממנו, דינו ככל איש ישראל ועלינו לנהוג בו הכנסת אורחים, לאהוב אותו, ולקרבנו..."

איך זה קשור אלינו?

גם אם התנהגותו של יהודי אחר אינו מוצאת חן בעינינו, גם אם הוא מפריע לנו מסיבה כלשהי, אין בכך כל היתר לחוש כלפיו שנאה ולבטל את מצוות עשה "ואהבת לרעך כמוך"

יום שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ע"ה.

"מותר לאדם להלוות בניו ובני ביתו ברבית, כדי להטעימן טעם רבית, ולא מילתא היא..."

בגמרא השבוע מובאת שיטה שמותר לאדם להלוות לבנו ולתבוע ממנו רבית תמורת ההלוואה, זאת כדי שירגיש את הרגשת הכאב של הנתבע לתת רבית וימנע מכך בעתיד. [אמנם להלכה אין לעשות כן].

הכלל הנלמד מכך: אין השבע מרגיש בצערו של הרעב, אדם ששרוי בטובה וברוחה, אם לא יתאמץ לכך באופן מיוחד, עלול שלא להרגיש ולשים לב לאלו שסביבו שמצבם לא הטיב עמם

בליל חורף קשה נשמעה נקישתה על דלת ביתו של פייבל, הגביר של העיירה צאנו. פייבל פתח את הדלת ונרתע, הרבי ה'דברי חיים' בדלת: "כנס נא הרבי", קרא פייבל והחווה על הסלון המוסק, אך הרבי נותר על עומדו, כשהוא מתחיל לפרט את צרכי העניים הנאנקים. פייבל שהקור היכה בו התחנן: "אנא, רבינו, למה לעמוד בקור? נדבר בפנים, בבית החם", אולם הרבי מתעלם, ממשיך לתאר את אומללותם של הילדים הרכים הרעבים, "רבי", הזדעק פייבל ששיניו כבר נקשו, "אני מוכן לתת הכל, אך למען ה', יואיל נא להכנס, איני שורד בקור הנורא." או אז הזדקף הרבי: "עתה כשהבנת את סבלם של המסכנים הרועדים מקור, ולא כמה דקות, אלא מדי יום וכל היום, אוכל להיכנס..."

איך זה קשור אלינו?

לנו ברוך ה' טוב ונעים, אך יש הזקוקים לעזרה, אם לא נשתדל לחוש בכאבם, לא נרגיש בכך, עלינו אפוא לשים לכך לב, לפקוח עין, ולהיות לעזר

ליל שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף עה:

"שלשה צועקים ולא נענים, מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים..."

הגמרא השבוע מונה כמה סוגי אנשים שמתפללים ותפילתם אינה מתקבלת [לפי חלק מהמפרשים], אחד מהם הוא המלווה כסף ללא עדים ולאחר מכן מתפלל על כך שכספו יושב לו, מבואר בגמרא שתפילתו זו אינה מתקבלת, שהרי האיש גרם לעצמו נזק, ושלא יצפה אחר כך לנסים

הגמרא מלמדת אותנו דרך ארץ, זלזול של אדם ברכושו אינה מסמלת בהכרח את היותו מואס במנועמי העולם הזה... ייתכן שמדובר בסך הכל בהתנהגות חסרת אחריות, שכאשר הוא יחווה את תוצאותיה יוכל להאשים רק את עצמו

רבי לוי יצחק מברדיטשוב שמע פעם על פריץ שברוכבו על סוסו נהג להשליך מטבעות זהב לעניים, גם מעניים יהודים הוא לא גרע את חלקם. הרבי שהתפלא על נדיבות לבו בירר על התנהגותו, וכך שמע: באחד הימים קנה הפריץ כלב והאכיל אותו במזון משובח, אלא שכאשר הזדמן לפניו כלב משובח ויקר יותר, הוא מיהר לקנותו, כשלארוחתו הראשונה הוא מגיש לו... את הכלב הקודם! "אין כאן שום נדיבות!", קבע הרבי בעקבות כך, "יש כאן אהבת ההפקרות, ואין בכך כל מעלה"

איך זה קשור אלינו?

נדיבות היא מידה מעולה וטובה, הפקרות וזלזול בממון אינם מעידים אלא על רדידות מוסרית, ואנו נמנעים מכך